

Sygn. akt VU 382/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 czerwca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie :

Przewodniczący SSO Marzena Głuchowska

Protokolant Barbara Wypych

po rozpoznaniu w dniu 3 czerwca 2014 r. w Kaliszu

odwołania L. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 27 lutego 2014 r. Nr (...)

w sprawie L. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o emeryturę

Oddala odwołanie

UZASADNIENIE

W dniu 20.02.2014 r. do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. został złożony wniosek o przyznanie prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach dla L. S..

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. decyzją z dnia 27.02.2014 r. w sprawie (...) odmówił L. S. prawa do emerytury. Zdaniem ZUS w O. odwołujący nie spełnia przesłanek wskazanych w art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. 2004 r., nr 39, poz. 353 ze zm.) tj. nie wykazał 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Od powyższej decyzji w dniu 31.03.2014 r. wniósł odwołanie L. S., w którym podniósł, iż wykonywana przez niego praca w okresie od 13.11.1975 r. do 31.03.1995 r. w (...) w O. na stanowisku tokarz, frezer w sąsiedztwie stanowisk spawalniczych i pomocnik spawacza, na którym to stanowisku wykonywał pracę stale, jest pracą na stanowiskach wymienionych w wykazie A do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, co uprawnia go do uzyskania wcześniejszego świadczenia emerytalnego.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS w O. podtrzymał argumentację wcześniej przedstawioną w zaskarżonej decyzji, podniósł, iż odwołujący nie udowodnił 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach oraz wniósł o oddalenie odwołania L. S.. r.

Sąd Okręgowy / Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Kaliszu ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołujący urodził się dnia (...) Wykazał staż pracy na dzień 01.01.1999r. wynoszący 26 lat 5 miesięcy i 4 dni lat. Organ rentowy nie uznał odwołującemu okresu pracy w szczególnych warunkach od 13.11.1975 r. do 31.03.1995 r. w (...) w O. na stanowisku tokarz, frezer w sąsiedztwie stanowisk spawalniczych i pomocnika spawacza.

Odwołujący nie należy do OFE. Odwołujący posiadał status pracownika. Odwołujący obecnie pracuje zawodowo.

W niniejszej sprawie odwołujący zmierzał do wykazania okresu pracy w warunkach szczególnych od 13.11.1975 r. do 31.03.1995 r. w (...) w O. na stanowisku tokarz, frezer w sąsiedztwie stanowisk spawalniczych i pomocnika spawacza.

Odwołujący w okresie od 13.11.1975 r. do 31.03.1995 r. zatrudniony był w Przedsiębiorstwie (...) w O.. W poprzednim okresie firma nosiła nazwę W.. Zajmowała się wytwarzaniem elementów z betonu dla potrzeb budownictwa. Wytwarzała także urządzenia potrzebne dla budownictwa. W firmie była wydzielona hala, która stanowiła warsztat mechaniczny. Tam były wykonywane wszystkie elementy metalowe dla potrzeb wytwarzania elementów budowlanych. Wykonywano formy metalowe. W warsztacie pracowały brygady spawaczy i ślusarzy. Nadto na hali była wydzielona tokarnia, gdzie były maszyny tokarskie i frezarskie. Między halą tokarek i halą, gdzie wykonywano spawania była brama, cały czas otwarta. Opary i dym ze spawania przedostawał się także na halę tokarek. Odwołujący wykonywał pracę na hali tokarek przy maszynie wytaczarce. Wykonywał na niej toczenie i także frezowanie. Gdy elementy form do stropów po wytoczeniu odpowiednich otworów i wykonaniu nacięć wymagały spawania, odwołujący ładował je na wózek i transportował do hali spawaczy. Tam przytrzymywał element spawaczowi, który spawał w wyznaczonych miejscach. Następnie odwołujący wracał z elementem do swojej maszyny na halę tokarek. Taka sytuacja miała miejsce czasami 3-4 razy dziennie. Dowieszenie elementu do hali spawaczy, przytrzymywanie elementu spawaczowi i powrót na stanowisko przy wytaczarce zajmowało odwołującemu jednorazowo około pół godziny.

W dniu 30.11.1993 r. pracodawca wystawił odwołującemu świadectwo pracy dotyczące okresu od 13.11.1975 r. do 30.11.1993 r. i stanowiska tokarz, frezer. W dniu 31.03.1995 r. pracodawca, już wtedy w likwidacji, wystawił odwołującemu świadectwo wykonywania pracy w okresie od 01.12.1993 r. do 31.03.1995 r. na stanowisku frezer. W legitymacji ubezpieczeniowej stanowisko odwołującego w okresie zatrudnienia w Prefabet określono jako tokarz i później frezer. W karcie zarobkowej z 1980, 1981, 1982, 1983, 1984 r. stanowisko odwołującego określono jako tokarz. Podobnie w zaświadczeniu o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z marca 2003 r. i z dnia 14.02.2014 r., karcie obiegowej zmiany z dnia 13.11.1975 r., umowie o pracę na okres próbny z dnia 13.11.1975 r., umowie o pracę z dnia 27.11.1975 r., angażu z dnia 01.03.1977 r., 19.01.1978 r., 01.08.1978 r., 01.08.1980 r., 20.10.1980 r., 21.05.1981 r., 29.07.1982 r., 17.01.1983 r., 18.09.1984 r., 09.10.1985 r., 20.02.1986 r., 31.07.1986 r., 05.03.1987 r., 05.02.1988 r., 07.05.1988 r., 15.10.1988 r., 16.04.1989 r., 29.06.1989 r., 17.08.1989 r., 01.12.1989 r., 22.12.1989 r., 28.04.1990 r., 29.12.1990 r. karcie obiegowej zmiany z dnia 31.03.1995 r., kwestionariuszu osobowym z dnia 10.11.1975 r. Stanowisko odwołującego jako frezer określono w angażu z dnia 01.08.1991 r., 01.09.1991 r., 03.01.1992 r., umowie o pracę na okres od 01.12.1993 r. do 31.12.1993 r., od 01.01.1994 r. do 31.01.1994 r., od 01.02.1994 r. do 31.05.1994 r., od 01.06.1994 r. do 31.08.1994 r., od 01.09.1994 r. do 30.09.1994 r., od 01.10.1994 r. do 15.10.1994 r., od 16.10.1994 r. do 31.10.1994 r., od 01.11.1994 r. do 31.12.1994 r., od 01.01.1995 r. do 31.03.1995 r.,

W świadectwie bez daty wskazano wykonywanie przez odwołującego pracy w szczególnych warunkach, wskazując iż odwołujący w okresie od 13.11.1975 r. do 31.03.1995 r. wykonywał pracę na stanowisku tokarz, frezer w bezpośrednim sąsiedztwie stanowisk spawalniczych. Wskazano Dział XIV ust. 12 pkt. 1,6 Zarządzenia Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 01.08.1983 r. w sprawie stanowisk pracy w zakładach pracy nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach uprawniających do wzrostu emerytury. Odwołującemu wydano zaświadczenia o pracy w szczególnych warunkach za okresy: 13.11.1975 r. do 31.07.1991 r., 01.08.1991 r. do 31.12.1993 r., od 01.01.1994 r. do 31.03.1995 r. Wskazano stanowiska tokarz, frezer w bezpośrednim sąsiedztwie stanowisk spawalniczych Powołano się na Dział XIV ust 12 punkt 6 - chodzi o załącznik do zarządzenia wewnętrznego nr. 6/86 z dnia 20.03.1986 r. – nie wskazany w powyższym świadectwie.

Odwołujący nie miał uprawnień spawalniczych. Odwołujący nie wykonywał pracy spawacza czy pomocnika spawacza. Stanowisko tokarz, frezer nie jest stanowiskiem pracy w szczególnych warunkach. Przepisy ogólne dotyczące pracy w szczególnych warunkach nie przewidują obniżenia wieku emerytalnego na stanowiskach, nie objętych wykazami, w sąsiedztwie stanowisk spawalniczych.

(dowód: zeznania odwołującego, świadectwo pracy w szczególnych warunkach, akta osobowe odwołującego, zeznania świadków A. K. i S. F.)

Jako praca w szczególnych warunkach wymieniona została w wykazie A Dział XIV poz.12 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 08.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, praca spawacza.

Możliwość uzyskania emerytury przez mężczyzn przed ukończeniem 65 roku życia przewidywał do 31.12.2008 r. przepis art. 32 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. nr 39, poz.353 ze zmianami). Obecnie osoby urodzone po 31.12.1948 r., które osiągnęły wiek wymieniony w art. 32 i pracowały w szczególnych warunkach mogą przejść na emeryturę na warunkach przewidzianych w art. 184 wymienionej ustawy. Muszą, m.in. spełniać warunek wykazania stażu pracy 25 lat dla mężczyzn i 15 lat pracy w szczególnych warunkach na dzień 01.01.1999 r. Przepis ten wymagał także dla spełnienia warunków do świadczenia, rozwiązania stosunku pracy i braku przynależności do OFE. Od dnia 01.01.2013 r. nie jest warunkiem przyznania prawa do świadczenia, rozwiązanie stosunku pracy.

Dla celów ustalenia uprawnień do wcześniejszej emerytury za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych. Wiek emerytalny takich osób, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie, których osobom przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie ustawy oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., nr 8, poz. 43 ze zmianami), a także na podstawie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie wymienionych aktów.

Pierwszym z warunków jest brak przynależności do OFE i odwołujący ten warunek spełnia. Kolejnym warunkiem jest ukończenie 60 roku życia. Odwołujący osiągnął wymagany przez przepisy wiek w dniu (...). Następnym warunkiem jest przepracowanie wymaganego okresu zatrudnienia tj. co najmniej 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Odwołujący wykazał okresy składkowe i nieskładkowe za okres ponad 26 lat na dzień 01.01.1999 r. Ostatnim warunkiem uzyskania prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych jest przepracowanie co najmniej 15 lat w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze na dzień 01.01.1999 r.

Aby wykonywaną pracę można było zaliczyć do pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, musi to być rodzaj pracy wskazanej w załączniku A do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Praca ta, zgodnie z brzmieniem § 2 ust 1 wymienionego rozporządzenia musi być wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wymaganym na danym stanowisku. Stosownie do ustępu 2 § 2 w/w rozporządzenia okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w świadectwie pracy. Pracodawca odwołującego obecnie nie istnieje. Wystawił odwołującemu świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach na okres od 13.11.1975 r. do 31.03.1995 r. na stanowisku tokarz frezer w bezpośrednim sąsiedztwie stanowisk spawalniczych

Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego przedmiotem postępowania w sprawie o wcześniejszą emeryturę jest ustalenie tego świadczenia z uwagi na warunki pracy, co oznacza konieczność poczynienia ustaleń dotyczących rodzaju i wymiaru zatrudnienia w warunkach szczególnych.

W świetle powołanego wyżej § 2 rozporządzenia Rady Ministrów zakład pracy wydaje zaświadczenie o zatrudnieniu w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wyłącznie na podstawie posiadanej dokumentacji, natomiast w sądowym postępowaniu odwoławczym możliwe jest ustalenie tych okresów także w oparciu o inne dowody m. in. zeznania świadków (por. uchwała SN z 21.09.1984 r., sygn. akt III UZP 48/84 niepublikowana LEX nr 14630).

W rozpoznawanej sprawie, jak wyżej wskazano, odwołującemu wystawiono świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach za sporny okres.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, iż odwołujący wykonywał pracę tokarza, frezera w okresie od 13.11.1975 r. do 31.03.1995. Praca tokarza, frezera nie jest stanowiskiem pracy w szczególnych warunkach. Odwołujący nie wykonywał prac spawalniczych, gdyż nie miał do tego uprawnień. Nie pracował także jako pomocnik spawacza, skoro w krótkich okresach czasu przytrzymał spawaczowi wykonany przez siebie element, aby go pospawał. Praca w szczególnych warunkach, aby pozwalała na obniżenie wieku emerytalnego musi być wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Praca wykonywana na stanowiskach w pobliżu stanowisk spawalniczych nie jest pracą wykonywaną w szczególnych warunkach. Resortowe zarządzenia rozszerzające przywilej wcześniejszego przechodzenia na emeryturę także na takie stanowiska zostały uznane przez Sąd Najwyższy jako wykraczające poza upoważnienie zawarte w przepisach wyższego rzędu.

Odwołujący nie wykonywał w spornym okresie pracy w szczególnych warunkach. Ze świadectw pracy z innych okresów zatrudnienia odwołującego, nie wynika aby u innych pracodawców wykonywał pracę w szczególnych warunkach.

Odwołujący nie wykazał okresu 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Odwołujący nie spełnił zatem warunków wymienionych w art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Mając na uwadze powyższe na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kpc Sąd oddalił odwołanie.